

N.P. WETTERLUND

EN LIVSBILD, TECKNAD AV TYRA LUNDHOLM

Ur Febe, julbok för Sveriges diakonissanstalter, 1939

De lidande heliga, som i kampen med Gud blivit besegrade av Honom, har alltid blivit välsignade och fått bli till välsignelse.

N.P. Wetterlund, på sin tid kyrkoherde i Dala-Floda, var en av dessa få ursprungliga människor, som släppt Gud inpå livet, och han fick därför ett direkt budskap från Gud till oss andra, som har svårt att övervinna den naturliga lättjefullheten, när det gäller att söka oss fram till Gud.

Mitt inne i den vilda skogen hade Wetterlunds fader brukat upp ett stycke jord vid torpet Bolken i Slättåkra socken i Halland. Med två tomma händer hade han börjat bryta bygd och berett de sina ett älskat hem. I detta hårda nyodlingsarbete deltog också hustrun, som var stor och stark som en karl. ”Den rättfärdiga Bolkan” kallades hon av folket på trakten. Ofta och särskilt under missväxtåren på 1840-talet led torparens familj brist på det nödvändigaste, och hustrun blev tvungen att koka gröt på höfrö och agnar i ladan.

Nils Peter, som var den fjärde av pojkarna, föddes år 1852. Nils märkte tidigt, att mor gick in i kammaren, då hon var bedrövad, och stannade där ibland rätt länge. Då hon kom ut, var hennes ansikte liksom lysande, tyckte han. Wetterlund berättade med rörelse om hur modern tog honom med sig ut i naturen och lärde honom att se Gud i allt skapat. ”När jag varit Gud närmast, har jag känt mig som mest ett med naturen”, sade han. En gång mindes han särskilt. Han satt vid moderns sida i skogen. Det blev så ljusst och högtidligt i hennes närhet. Plötsligt vände hon sig mot marken, sträckte ut armarna och liksom famnade jorden, i det hon utbrast: ”Heliga moder, du Guds sköna jord, som är full av Herrens härlighet, snart sluter du mig till ditt goda hjärta.”

Då Nils fick plats som vallgosse, bad mor honom falla på knä vid något träd och bedja. Det gjorde han också någon gång, då han kände dragning därtill. Han bad för far och mor och för sig själv, så som mor hade lärt honom. Det kändes gott i bröstet och skogen var liksom vit, när han steg upp. En gång vid ett sådant tillfälle såg han en björk, som var genomträngd av en sådan vithet, att den fyllde stam, grenar och löv. Den tioårige gossen kände en sällhet, som han sedan aldrig glömde. Han visste att Gud var i björken. Ännu i sena ålderdomen berättade han, att han såg sin gudfyllda vita björk. Den väckte en obeskrivlig längtan i själen efter det eviga hemmet i ”de levandes land”, där Gud bor i alla träd, buskar, blommor och gräs, så att de blir ”livsträd, livsbuskar, livsblommor och livsgräs, som sprider sällhet åt alla människor och alla änglar”.

Umbäranden och lidande betecknar Wetterlunds ungdomsår, först då han som fattig skolpojke gick på läroverket i Halmstad och sedan i Uppsala, där han tycks ha genomgått en ganska våldsam brytningstid. Fattigdom och ensamhet mötte honom genast vid ankomsten till universitetsstaden, och därtill kom en sjukdom med svår verk i ena knäet. I sexton veckor låg han på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Knäleden blev förstörd, så att Wetterlund fick gå med stelt ben i hela sitt liv. ”Men det benet har lärt mig mer än alla mina lärare i teologiska fakulteten i Uppsala tillsammans”, tillade han på tal härom.

De hårda själsstriderna jämte alla kroppsliga lidanden bröt ned honom, så att han någon tid måste vårdas på sjukhus. Wetterlund berättar, att han där mötte en ädel läkare, som i den rätta stunden gav honom ett förlösande ord. ”Det finns ingen Gud”, sade jag. ”Min unge vän, icke ett finger rörs på denna jord utan Gud”, svarade läkaren. För en enkel allmogekvinna i Leksand berättade han, att han under sjukhusvistelsen börjat studera Jesu bergspredikan och fått ett helt nytt ljus över den.

Wetterlund prästvigdes i Västerås 1885. Han kom till Leksand 1886 som komminister. Man hörde ofta de äldre i Leksand säga: ”Så sade Wetterlund”. Det var de, som själva varit med och hört honom predika på 80-talet. Han gav *livsriktningen* även åt det yngre släkte, som tog arv efter de gamla. Orden trängde in i de vardagliga förhållandena med sådan tyngd, att man ständigt påmindes om dem. Brev från honom upphörde icke att komma, förrän han slutat livsvandringen. Det sista sändes ut efter hans död. Dessa brev bevarades såsom skatter, sedan de blivit lästa många gånger, både i arbetsföreningen för missionen och i de olika gårdarna.

Kyrkoherde i Floda i Dalarna blev Wetterlund 1893. En gammal Floda-bo har yttrat: ”Wetterlund gjorde rent av om Floda församling”. Kyrkan fylldes söndag efter söndag av andäktiga åhörare. Åratal efteråt kunde man komma ihåg olika ämnen, som Wetterlund behandlat i sin predikan och citera kraftord av honom. ”Man kunde inte låta bli att gå i kyrkan”, säger en annan Floda-bo. ”Och så tyst det var! Man bara lyssnade för att inte tappa bort ett enda ord.”

Det har sagts, att Wetterlund aldrig sökte upp sina församlingsbor. Han gjorde det nog inte oombedd, men han blev ofta kallad och då gick han gärna och många gånger. Han trängde sig aldrig på och frågade inte ut - ”men han drog”, sade en av hans församlingsbor. Han talade med människorna en och en, och så sade han dem också vad han tänkte om dem. ”Det var rakt, som om han genomskådade en”, sade en man, som ofta gick och talade med honom på älvbacken.

Floda prästgård stod öppen för vandraren på vägen, som behövde ett mål mat, likaväl som för varje medmänniska som sökte hjälp, andlig eller lekamlig. Några bjudningar förekom ej. Intet överflöd i något avseende. Var och en, som kom med uppriktigt sinne, fick känna sig hemma. Man blev tagen in och tagen på allvar, och allt var så naturligt. Hela atmosfären i hemmet var andlig, och därför hade man alltid tid för det andliga och var alltid samlad. De jordiska bestyren hade visserligen en underordnad plats, men varje enkel måltid hade innerlighetens högtidsprägel. Den helgade humorn trivdes väl både i helg och söcken hos Wetterlunds.

På älvbacken vid Floda prästgård står ett stenbord, som Wetterlund låtit förfärdiga. (Nu flyttat till Floda kyrka) Där hade han låtit inrista grunddragen i Skriftens livs- och världsåskådning, så som han ville bevara den åt Floda socken. Ett litet stycke därifrån hade han sin egen stol som han gjort i ett enda stycke av rotändan av en asp. Ofta satt han där och såg nedåt älven, när han förberedde sin predikan.

Det intryck, den besökande fick med sig från Floda prästgård, kan uttryckas med Wetterlunds egna ord i brev från Floda 1903: ”Inöva det stilla förblivandet i Anden, koncentrerandet, fördjupandet i det Ni inser vara sanning. Varje insedd, inandad och inhjärtad sanning är en evig miniatyrsol, som sluter i sig hela sanningen och som utvecklar sig organiskt efter fastställda lagar i den mån vetande, vilja och känsla dras in under dess herravälde. Men fly allt hit- och ditflax och utanpåväsen, som fördärvar så många människor i vår tid.

I oktober 1904 skriver Wetterlund:

”Jag har genomgått en allvarlig lidandesperiod; varit inne i döden, så att jag nu känner något av hemligheten vid gränsen. Där frågas: ”Har du evigt liv i dig?” Och man har att passera en liten ihjälklämmande öppning i en mörk, hög mur; men ljuset och livet från andra sidan kastar intensiva strålar in i själen och förtager plågorna och ställer fram hela ens liv i en totalbild. Nu flammar det födda hjärtelivet upp till en sol med väldig värme och kraft. Där ligger en *död* mellan människan och kristendomen, därav dess sällsynthet.”

Han hade genomgått en allvarlig operation och blivit räddad till livet. Om denna tid skriver han: ”Gud sände mig en sjukdom, som ryckte bort mig från ämbetet och försatte mig i den ensamhet och stillhet, som krävdes för att skriva 'Andens Lag', som jag gick och vändades med sedan 30 år. Och jag kände att jag måste skriva den. Men att på samma gång sköta ämbetet och skriva den var omöjligt.”

Många år efteråt berättade Wetterlund i ett brev om

”Synen i Kvaldalen 1904.

Det var en januarinatt sagda år, en mörk och dyster klagonatt. Och jag bad Gud att få dö. Strax fick jag en syn. Jag såg framför mig en hög mur och på den en liten dörr. Jag gick dit och såg därin. Där vandrade sälla skaror bland härliga träd. Jag tänkte: Detta är 'de levandes land' (Dav. Ps 116:9). Och jag greps av en häftig lust att gå ditin. Men då såg jag en ängel vid porten. Han stängde dörren och sade: *'Icke nu; men då du lidit ut, vad ut måste, och lidit in, vad in måste, då öppnar jag dörren, och du får gå in.'*

I min kvaldal skymtar jag nu i Anden en mur i fjärran. Kanske jag snart får gå in i 'de levandes land'? Men blott på *din* dag, o Gud, vill jag gå in – icke på min!

Sedan har jag haft många slags kroppsliga plågor. De har ofta frestat mig till otålighet, och några gånger har jag fallit i en svår förbittring, ja i raseri mot Gud, som så 'grymt' plågat mig. Men han mötte mig med ett *tålmod* och en *mildhet*, som alldeles avväpnade mig. Jag föll för hans fötter och sade: 'Hur kan du vara så god emot mig? Du tar mig ju i famn i stället för att kasta mig i helvetet, som jag sannerligen förtjänat'.

Så fick jag lida *ut* vad *ut* måste; lida *ut* min *otålighet*, min *bitterhet* och mitt sataniska *raseri* mot Gud, ja, lida ut all min förskräckliga *ondska*; och i stället lida *in* vad *in* måste, nämligen släppa in *Guds tålmod*. *Guds mildhet*, *Guds godhet*, som gjorde mig verkligt tålig, verkligt mild och verkligt god, så att jag kunde 'finna behag' i lidandet och lida med 'glädje' (2 Kor 12:10, 2 Kor 6:10); men detta blott så länge jag var i Gud, - då var jag väpnad med Kristi lidandesinne.”

Wetterlund hade vid denna tid 20 års oavbrutet arbete i kyrkans tjänst bakom sig. Han såg nu på det som ”ett mångsysslande i periferin”. ”Vilken nåd att få lära sig huvudsaken: *älska Gud och nästan i Anden* utan stöd av yttre verksamhet. Då ser, hör och smakar man något som är utsägligt och utförbart i sinnevärlden. Då mångsysslandet går i döden, träder den *Ende* och *Ene* fram, och allt blir så oändligt enkelt, så tyst och stilla; *allt* blir *ett* och *ett* blir *allt*.”

År 1906 lämnade Wetterlund och hans hustru Floda. Sin avskedspredikan höll han 1914. I åtta år hade han då vistats utanför församlingen på olika ställen inom landet, tills han slutligen blev bosatt i Stockholm. Han led mycket av att motta lön av församlingen utan att kunna tjäna den. Dessutom vållade de ständiga ombytena av vikarie stora svårigheter för församlingen. Under sjukdomsåren, då han kläddes, föddes och härbärgerades av Floda, skrev han ”Flodaboken”, *Andens Lag*, hans livs viktigaste arbete. Just då boken var färdig, utföll såsom skogsmedel ungefär den summa, som behövdes för tryckningskostnaderna.

Sjukdomen hade nedbrutit hans hälsa, så att han icke såg sig i stånd att sköta ämbetet, i synnerhet därför att det var både ett världsligt och ett andligt ämbete. ”Jag känner alltmer, att jag vill bort från allt världsligt och *in i ordet*”, säger han. I sin avskedspredikan talar han om Kristi efterföljelse belyst med Petri exempel. ”Petrus prutade aldrig på alltet. Han hörde inte till dem, som halvera. Läror räcker icke för en Petrus-natur. För honom gäller det *att tro på Gud och intet mer*.”

När Wetterlund begärde avsked från prästämbetet, var han också viss i sitt sinne. Han kunde icke vara beroende av människor, då Gud givit honom en särskild kallelse. Både han och hans maka vågade ta steget i tro och full övertygelse, att Gud skulle sörja för dem.

Han skriver några år senare till en gammal vän, som sänt honom och hans hustru en gåva:

”Sions berg den 4 november 1916. (Heb 12:22)

Fröken M. S.!

Vi bodde en gång vid Dalälvens härliga strand med 5 000 i lön och en bostad med 9 rum.

Av styrelsens ledning sågo vi alla – som kunde se – att det stundade ett 'ut'. Vi sågo det,

och orubbligen vissa vi voro!

Men då ansökan om avsked var skriven, mörknade det. Min tro sviktade, jag sjönk ihop.

Då öppnades dörren utan att öppnas; in steg en, som jag tydligt såg utan att se honom – rummet fylldes av ett ljus och en kraft, som reste mig upp och gjorde mig till hjälte. Han steg fram och sade något, som jag kände inbrännas i mitt hjärta i gestalten av dessa ord:

'Sörj ej för brödet – för det sörjer jag'.

Vintern 1914-15 mottog Wetterlund kallelse att predika i olika lokaler i Stockholm, och hans glädje växte, då han tid efter annan fick personliga vittnesbörd om att hans budskap blev mottaget såsom ett budskap från Gud till frälsningsökande människor. Rätt ofta mötte honom från dem, som läst "Andens Lag", sådana hälsningar: "Gud har mött mig i den boken" – "Gud har fört mig närmare sig genom den boken". Fru Wetterlund hälsade på en av de gamla vännerna i Dalarna och fann henne läsa i "Andens Lag". "Förstår mor den boken?", frågade hon. "Int' förstår jag allt int' ", svarade gumman, "men det går som en ström genom boken, och när jag kommer in i den, så följer jag med".

Knappast har någon av Wetterlunds småskrifter haft större betydelse i hans personliga själavård än "*Guds trälar*". (Ingår nu i boken "Uppsatser och tankar") Den föddes fram i andegemenskap med de djupt lidande och betryckta och blev för dem till något omedelbart levande. De hade erfarit det lagiska trälskapets vända och tryck, men icke förr sett den utsägliga fröjden i det evangeliska trälskapet, som kallar till frihet *och* trälskap i Kristus. Så lyftes bitterheten av, och det blev möjligt "att gå in under Guds mäktiga hand – enda vägen till det himmelska uppåt".

Vid jultiden 1915 berättade Wetterlund, att nu hade avskedsansökan beviljats av domkapitlet i Västerås, och att han också fått visshet om att han hädanefter inte skulle predika. Hans hälsa var mycket klen (han hade genomgått ännu en operation 1912), och han kände sig numera icke ha kraft till den inre samling, som är nödvändig för att kunna tala offentligt. De följande åren ägnade Wetterlund helt åt den personliga själavården. Många sökte sig upp för de fem trapporna i n:o 6 Rutger Fuchsgatan. Den ytterliga enkelheten och den vida utsikten över skog och sjö verkade befriande. Det var frisk luft däruppe. Och man visste att man aldrig behövde frukta att inte bli tagen på allvar, hur liten och ynkelig man än kände sig.

Wetterlunds själavård följde inga utstakade metoder. Med den i anden fattige delade han sin egen fattigdom. Den ärlige frågaren visste han att hjälpa fram till frågan bland frågorna: själens frälsning, och han hade en gudagiven gåva att avlyssna själarnas individuella nöd. Han skonade ingen uppspårad synd. Fick han ett brev, som vittnade om ett obrutet och behållet själv, så kom svaret omedelbart och var förkrossande.

För den, som inte tog anstöt utan kosta vad det ville, sökte segerlivet i Kristus, blev han till djup och varaktig välsignelse. Han upphörde inte med att skicka sina hälsningar, även sedan dörren sällan öppnades för besök. När han inte längre kunde skriva personliga brev till alla, skrev han, då inre maning drev honom, ett sändebrev, som han sedan i egenhändig avskrift, och oftast med personlig hälsning, skickade ut i en mångfald exemplar. Några av dessa brev är samlade i "*Sändebrev till vänner*", som utkom efter Wetterlunds död. (Många av dessa finns nu i boken "Uppsatser och tankar")

När en människas nöd eller världsnöden trängde sig på Wetterlund, gick han in i sitt "tempel". Där kunde han sitta hela dagen utan att taga emot någon föda. Där led han med, och där upplevde han Gud, så att hans ansikte blev strålande.

Fru Wetterlund växte till en stark personlighet och ett stöd för sin make. Som prästfru i Dalarna var hon så anlitad av de sjuka, att det ibland kunde verka som läkarmottagning i prästgården. I sitt livs stora svårigheter och djupa lidande släppte hon sig själv. Det strålade ut

från henne något av ett inre ljus, som verkade betagande på dem hon kom i beröring med. – Det var nyårsafton 1918. Hov var mycket plågad av hosta och måste sitta för att lättare kunna andas. En tumör tryckte på lungan. Wetterlund talade stilla om hur det skulle bli med vilan på ”de gröna tuvorna i Livets Land”. – ”Vi får nog var sin individuella tuva”, menade han. Hon log vid tanken, men orkade just inte tala. Den 15 januari 1919 fick hon gå dit.

Det hade varit en svår kamp. Där gick den reslige mannen i det tomma hemmet och tänkte på hur hans hustru sökt lätta hans mörka stunder. Han dömde sig själv för att han, i stället för att hjälpa henne i hennes sista lidande, lagt en ännu tyngre börda på henne genom sin otålighet – en följd av den sista tidens nervpåfrestande sömnlöshet. Men där han gick och styrde med hennes lilla kvarlåtenskap, kom hon honom så nära, och han förnam i sin ande, hur varmt både hans ”Förlåt” och hans uppmaning till henne ”Sök Gud” omslöt av den högre världens kärlek.

I två år var Wetterlund ensam i sitt ”hybble” under takåsen, skötte själv sin matlagning och städade åt sig själv. Det hade hans Maria lärt honom, och hon visste att det passade honom bäst så. Han skänkte bort allt, utom det allra nödvändigaste. När han tyckte att de medel han hade, mer än väl borde räcka för honom, gav han till missionen och till fattiga vänner. Många av dem som haft välsignelse av hans böcker, tänkte på honom med gåvor. En av de förmögna vännerna tillförsäkrade honom en livränta på 1000 kronor om året. Då Wetterlunds hälsa blev allt sämre, kände han, att det var omöjligt för honom att reda sig ensam. Gud sände då i hans väg en enkel gudfruktig kvinna, som åtog sig att sköta hans hem. Det var år av mycken psykisk och fysisk svaghet för Wetterlund. Trots detta kunde hon säga: ”Jag har sett Gud så stor i honom”. Wetterlund kände det svårt ibland, att somliga av vännerna inte hade förståelse för att han måste lida så länge. ”Det tar sin *tid* att nå likheten med Kristus”, menade han, ”så att det *undermedvetna* kommer under Andens inflytande och helgas. Strålen från evighetens värld måste tränga ner till det centrala i oss.”

Till en gammal vän skrev Wetterlund:

”Mitt gamla hopp om *ett gott slut* har Gud bundit allt hårdare fast vid mitt arbete ’med fruktan och bävan’ på min frälsning och vid villkoret av *ståndaktighet* i övervinnandet intill änden. Ännu intet moln, som icke Gud-solen i mörkaste stund brutit igenom med sitt nyskapande: Varde ljus! Hur det kommer att gå, därom tiger jag, ty det vet ingen.”

Han visste att ”kampen vid änden” skulle komma att föra ned på djupet. ”Då gäller det att nå helgelsens fullbordan till den *fullkomlighet*, som *kan* och *bör* uppnås på jorden”. Vägen visste han också:

”*Absolut underkastelse under Guds vilja*. Underkastelse även då Gud för oss fram på en väg, som tycks vara både Gud och människor ovärdig, en väg i hård och hänsynslös motgång, i ett, som det synes, hjärtlöst seppinande i årtal, i ett till synes småaktigt och förbittrande skådespelsgyckel för världen (han åsyftar Pauli ord i 1 Kor 4:9: ’Jag har blivit ett skådespel för änglar och människor’) – och till råga på allt en grym övergivenhet av Gud; just då vi bäst behövde honom. Väsentligen sådan var Jesu ’frälsningsväg’ till fullkomlighet. Han hade icke synd, men måste dock *fullkomnas genom lidande*.”

Vår naturliga människa måste genomgå sitt oeftergivliga *puppstadium* i sin förvandling till gudsmänniska. Denna naturförvandling på lidandets väg har blivit bortglömd av många kristna, menade Wetterlund.

Då Wetterlund skrev detta, var han inne i en tid av svårt fysiskt och psykiskt lidande ett par år före sin död. Han berättade för den gamla vännen, hur han redan i den tidiga morgonstunden tillgriper det enda medel som finns:

”Jag trevar mig fram till Gud ur dvalans dimmor för att få ’oljeverket’ (bönens och förbörens) i kraft-gång. I dunkel svag-gång tycks det gå hela natten. Och i kroppslig svaghet stapplar jag mig fram till skrivbordet och får några tankar att skriva och sända. Jag är sjuk och många med mig. Men Anden omhuldar vår ande med nödig vård både dag och natt. Han lider med i hela komplexet av vårt gudagivna *ve*, för att lida sig och oss igenom till ett gemensamt himmelskt och evigt *väl*. Han tager vår frälsningssak in i minsta detalj och i varje atom med

överjordiskt allvar, blir därför bedrövad, då han möter mot-ande, vare sig passiv eller aktiv. Av hans utsägliga suckar i vår väsensgrund känna vi hans frälsningsvånda för oss och hans kärlek till oss.”

Den 15 december 1924 skriver Wetterlund:

”På alla fyra väggar, i tak och på golv, ja på allt i mitt rum har Gud liksom i flammande eld skrivit denna fråga: ”*Var är du? Är du i mig eller blott i känslan av min närvaro?* Och han tvingar mig att i varje timme på varje lärodag svara med liv. Svaret blir icke alltid segerliv. Men jag vill gå i den skola, där han satt mig, och lära mig att svara *så, som Gud kräver och giver*. Blott då får jag dö i Herren.”

Sin dag inrättade han så, som han fann, att det passade honom bäst, dock fick denna livsordning aldrig bli en lagboja för honom. Han gick till sängs kl.8 ”Jag stillar in mig i Anden till rening för dagens synd, sjunker in i den tanke- och ordlösa bönen, där sömnens gudagåva gives, sover till kl. 4, tager morgonbadet i helig ande till rening, samling och kraftgåva för dagen.” Därefter bad han för sin egen själ och för dem, som var i behov av hans förböner. Han bad också för dem i de dödas rike, som han manades bedja för. Någon gång bad han högt, så att det hördes i rummet intill. Starka, originella, gripande var orden! Aldrig bad han, därför att det skulle så vara.

En gång kom en gammal erfaren kristen tillsammans med ett par yngre släktingar upp till honom. Efter samtalets slut kände Wetterlund, att den gamle önskade, att han skulle bedja. Han fattade hennes båda händer och bad: ”Herren välsigne oss”. I sådana stunder av gripenhet kom ibland en kort bönesuck, men för det mesta talade han om den gemensamma bönen och förbönen som en bön utan hörbara ord. Hans förbön kändes påtaglig, kanske inte minst, då hans ord varit mycket stränga. Med vilken trygghet man åter kunde mötas, när Anden genom förbönen fått grepp om själarna! Ofta talade Wetterlund om hur beroende han var av vännernas förböner. Han kände dem som varma och styrkande andeberöringar! ”Andlig hemmagemenskap” var ett av hans uttryck för bönegemenskap. ”Det är inte lätt att lära sig bedja”, sade han på dödsbädden. ”Jag har haft ett sådant stöd och en sådan hjälp i förbönen, men nu i min svaghet blir det ibland alldeles stängt. Igår ville jag bedja men kunde icke. Då kände jag att jag i stället blev omsluten av Guds kärlek och fick *vara i den*.” ”Att bedja utan återvändo är att helt och hållet *bli bön*”, säger Wetterlund. ”Såsom det står om Stefanus, att han var full av tro – helt uppfylld av tro, så blir vi helt och hållet bön.”

Wetterlund var medveten om den starka spänningen mellan det psykiska och det andliga i själen. ”Det finns perioder i vårt liv, då det psykiska livet liksom sliter isär”, sade han en gång. Då varnade han för att låta för mycket arbete alldeles torka ut själen. ”Det gäller också att mista livet för att finna det. – Min naturliga, nästan hejdlösa livlighet och min starka utåtvändhet belade Gud med hårda sjukpressar för att om möjligt i frälsningen vid änden skapa den fullkomlighet, som *kan* och bör uppnås i tiden.” I en not tillägger han: ”Kanske Gud även har andra avsikter med min sjukdom”. Han hade märkt, att just det lilla, som han i lidande och stor skröplighet fått utföra, blivit till största nytta för nedbrutna och lidande vänner. De sista åren blev denna spänning ibland så stark, att det föreföll honom, som om naturmänniskan skulle smulas sönder bit för bit, men ”roten i det eviga” släppte han aldrig. Han fick också lyftas upp, så att han tyckte sig smaka något av det evigas väsen, och dessa ”förmaks-stunder” erfor han i högre grad, ju mer han löstes från det jordiska och uppfylldes med fröjd över det evigas verklighet.

I maj 1928 blev Wetterlunds hälsa så försämrad, att han måste intaga sängen. På flera år hade han icke kommit utanför dörren. De fem trapporna hindrade också. Nu kunde han icke tåla någon föda. Han hade flera gånger under sitt liv känt sig nära döden, men fått återvända. Den kraftiga fysiken, som uthärdat så många påfrestningar, gav nu vika.

En månad före sin död skrev han:

”Jag blir dagligen bespisad genom ord av Guds mun. Av dem får jag sådan näring till ande, själ och kropp, att jag ännu kan göra små sysslor åt Gud genom att taga emot något själavårdsbesök eller skriva ett brev. Det övas öm vård och helig tukt över varje tanke, vilja och känsla och detta mera djupt och mångsidigt än förut. Icke ens nere i den hälsosamma och

dyrbara förnedringens och förödmjukelsens djupaste djup sviker den trofasta handen.”

Fastän både kropp och själ närmade sig upplösningen, och det blev mer och mer kritiskt och svårt, var andegemenskapen med Gud som en livsström från ovan, bärande, närande. När tankarna blev orediga, sökte han sig alltid till Gud. Han kom ofta tillbaka till att det gäller att gå in under Guds förödmjukelse. Efter en svår natt blev det en stilla, ljus morgon, då solen sken in i rummet. Han såg sig lyckligt omkring och talade om hemmet och hemmagemenskap. ”Vi skola sitta i de levandes land på blomsterängarna vid Livets strand.”

Han hade önskat att få stanna i sitt hem. Hushållerskans krafter var nästan slut – och hur skulle det bli sedan? ”Kyrkoherden borde ju till sjukhus”, sade doktorn, ”men han vill inte och det är bästa att låta honom vara”. Så kom det sig att ett par av hans yngre vänner fick hjälpa honom de sista två veckorna. Det var några klara sköna sommardagar, då den sjuke andades lättare, men så kom också oroliga nätter, då tankarna arbetade våldsamt för att få klarhet.

”Gud gör det grundligt”, sade han en gång. ”Hur länge ska ni orka sitta här och vänta på min bortgång?” Den sista fredagskvällen tog han avsked av dem, som vårdade honom. Sedan fortsatte han: ”Nu behöver jag gå in i stillheten i Gud de få dagar jag har kvar att leva.” Natten blev orolig. Tankarna arbetade med värmen och ljuset och Gud, som kom honom in på livet. Mellan de orediga tankarna kom bönen: ”Gode Fader, hjälp oss!” ofta upprepade. Mot morgonen sade han: ”Nu är det över. Vi har lärt oss mycket i detta.”

Natten till söndagen kom medvetlösheten, och den övergick på måndagen till dödens stillhet, fastän hjärtat ännu arbetade svagt. Hemmet var uppfyllt av en underbar frid och helig stillhet. – Stillheten i Gud var där. Timme efter timme gick, och vi hade slutat med att fukta den döendes torra läppar. På tisdag morgon, det var den 7 augusti, märkte vi en rörelse på läpparna. Ögonen öppnades, den klara blicken såg över det lilla hemmet och de kända ansiktena. Han strålade upp: ”Nu går jag snart, adjö med Er!” – Så efter en stund: ”*Nu är jag frälst!*” Han upprepade detta ett par gånger. Allt vad han sade kunde vi icke förstå, men vi hörde: ”Fader – bevara – alla, alla! – Han kommer snart. Jag hör honom redan. -- -- -- Nu får jag somna”.

Blicken stod ännu en stund klar. Så var den borta, och andedräkten upphörde nästan omärkligt.

*

Vid sin avskedspredikan i Floda kyrka bad Wetterlund:

Himmelske Fader, giv oss livet i din Son, det liv som är evig kärlek, evig rättfärdighet, evig livsnåd och evig barmhärtighet. Giv oss liv till att kunna leva rätt, lida rätt och dö rätt. Amen.

(En livsbild, tecknad av Tyra Lundholm, ur Febe 1939. Överförd till Word av Klas L.)

Tyra Lundholm har också skrivit efterskriften i boken ”I de levandes land” (1928). Hennes far hjälpte till som boktryckare att färdigställa alla Wetterlunds böcker.

Tyra Lundholm var en av de tre yngre vänner och andliga barn som skötte honom under de två sista veckorna, som beskrivs i biografien ovan. En del tror även att hon är identisk med den unga lärarinna som enligt en annan biografi fick bo hos Wetterlunds i Floda prästgård under en för henne svår tid. Ett utdrag som beskriver denna händelse ges därför nedan.

*

En ung lärarinna, som hade sin första tjänst, vände sig till kyrkoherden i församlingen. Hon berättade härom: ”Nedbruten till kropp och själ, kom jag till honom för att få råd. Måste jag sluta skolan för en längre tid?” Utan en minuts betänketid, blott en blick på sin älskliga maka,

i vilkens ögon han alltid läste förståelse och samma varma kärlek till de lidande, sade han: ”Vi har inga barn, nu blir du barn i huset. Välkommen till oss! Stanna här, tills du blir frisk!” Därmed var det avgjort. Vad ett sådant ord gjorde gott i nödens stund. Aldrig kan jag glömma det. Som ett barn fick jag vara och allt gjordes för att hjälpa mig upp igen. En underbar upplevelse var det för mig att få vara i detta prästhem några månader. Här fick jag se Kristuslivet levas, ej så mycket i ord, som i handling, levas så att det grep mig i mitt innersta och satte outplånliga spår i mitt liv. Vilken kärlekens omtanke om alla fattiga och lidande inom församlingen. Ingen gick ohjälpt från deras dörr. Ja, om det var det sista paret strumpor, utom dem som satt på, offrades de om det behövdes.

(Opublicerade anteckningar av prästen Bror G Bosjö, Överförd till Word av Klas L.)

*